

טוני פאצינו

היינו בעיר הגדולה שלהם, אנחנו שבאנו מהכפר עם אישורי עבודה בתוך הכיס כמו זהב שצריך לשמור עליו, להחביא את זוהר השמש שלו, שמאיים לחשוף מי אתה. נודדים מעבודה לעבודה ומבניין לבניין, וכמו עובדי אדמה, מצמיחים ממנה בניינים ברעש קירוחים ומערבלי בטון, עד שנמות כולנו אליה.

ובהתחלה היה רק שלד, נוטף מים טיט ובוץ, עם רצפה מלאה בחוטי חשמל וצינורות. ריח ביוב פתוח. קירות בטון קרים. לא מים ולא שירותים. בחוץ לא היתה גינה רק אדמה, עם זבל של בניין. קרשים, פלסטיק, פיגומים מברזל. רק מאוחר יותר סגרו את הקירות, את הצינורות, עשו שפכטל וצבע בדירות, הרכיבו את האלומיניום עם החלונות והבניין היה יפה. וזה בשלב הזה, שהקבלן נתן לכל אחד ממ"ד בקומה אחרת, עם חלון כמו דלת של טנק, וישנו בתוך הקירות העבים עם הדלת פתוחה, כדי שלא יגנבו לו את הברזים.

בממ"ד הייתי לבד. בבית בכפר ישנתי עם האחים שלי בחדר אחד. גם בבניינים שעבדתי בהם בכפר סבא, בראש העין, בירושלים, בכל המקומות ישנו כולם איפה שסידרו לנו, אבל שם ישנתי לבד, על מזרון שמצאתי ברחוב ועם שמיכת צמר שהבאתי מהבית, כי התחיל להיות קר. בערב אחרי שאכלנו בחצר, שטפתי את עצמי, ונכנסתי לחדר, סגרתי את החלון הכבד, שמתתי עלי את שמיכת הצמר הכבדה, שקוברת אותך פנימה אל המזרון ואז פנימה אל האדמה, והסתכלתי למעלה אל תקרה לבנה, רחוקה מרעש קדיחות, מכונות, צעקות. והקשבתי לנשימות שלי נכנסות ויוצאות אל הלילה השקט, ונוכרתי בתקופה שהייתי מאושר, כשעוד הלכתי לבית הספר, ואהבתי את סאמא.

היא באה מהעיר, ואני מהכפר. לאבא שלה היה מפעל של עציצי פלסטיק לצמחים. הם גרו בבית עם חצר בכניסה לבית היתה מרפסת, עם עציצי רקפות וחתולים. שם הם ישבו, אכלו עוגה ושתו קפה ותה, וכשבאתי לשחק עם אח שלה אחרי בית ספר, הזמינו אותי לשבת עם המשפחה על המרפסת, להסתכל על החצר, לאכול ולשתות. אצלנו לא היו דברים כאלה. לא חצר ולא מרפסת עליה יושבים כולם ביחד, סבא וסבתא, הורים, אחים ואחיות. לא חתולים, וגם לא עציצים, ואם הייתי מוצא כד מפלסטיק, אפילו ריק בלי אדמה, בלי רקפת, בלי כלום, אבא שלי היה מוכר אותו.

גם בשבתות באתי לשם. פתחתי את השער ונכנסתי אל החצר שלהם. שיחקנו כדורגל, ומשחקים אחרים, וכששיחקנו מחבואים, גם היא שיחקה. התחבאנו במחסן, באורווה, מאחורי הצמחייה. נשארנו בשקט כדי שאח שלה לא ימצא אותנו. הקשבתי לנשימות שלה ולאילו שלי עולות ויורדות ביחד, עד שאח שלה התקרב אל המקום שלנו, וגמר הכל, וברעש יצאנו, בריצה, בעשבים שנדרסו, ברקפות שהלכו לאחור.

והיה גם אבא שלה עם התחביב שהיה לו. לצוד חזירי בר, שאוכלים את היבולים של החקלאים. יחד עם החברים שלו היו יוצאים בשבת במכונית גדולה, יורים בהם, מעמיסים וחוזרים איתם הביתה. עם הרובה על הכתף הם נכנסו בשער. כל אחד מחזיק חזיר מת. דם טפטף על האדמה, על הרקפות, על המכנסיים של הגברים. דם על הנעליים הגדולות שלהם. הם תלו את החזירים על חבלים בחצר, והפשיטו להם את העור, כדי לחתוך לחתיכות שאפשר לבשל ולאכול.

סאמא אהבה חיות, וכל שבת כשהם הביאו את השלל, היא ישבה על המרפסת ובכתה עם האצבעות שלה בפרווה של החתולים. אח שלה עזר להם לתלות, להפשיט את העור, לחתוך לחתיכות, אבל אני עליתי את המדרגות אל המרפסת והתיישבתי לידה, למרות שכבר ראיתי איך שוחטים כבש, וכבר רדפתי אחרי תרנגולות ושברתי להם את הצוואר, גם ניקיתי, מרסתי את הנוצות, וחכתתי כדי לאכול. אבל לא הלכתי עם אח שלה ושאר הגברים. באתי אל סאמא, ועם האצבעות שלי בתוך הפרווה הנעימה, ליטפתי איתה את החתולים, והתפללתי לאלוהים שיעזור לי להיות אחר מכולם. ואז במקום לספר לה על הכבשים והעופות, סיפרתי לה על החתולים שיש לנו בבית בכפר, ולכל אחד נתתי צבע ושם, עד שהיא יכלה לראות אותם. גם על הכנריות בסלון שלנו סיפרתי לה, שרות בכלוב זהב מעל הפרחים, כמו ציפורים יפות בג'ונגל, וגם אותן היא ראתה בזכות מה שסיפרתי לה, ולאט סאמא הפסיקה לבכות ולהסתכל על החזירים, וככה כל שבת הצלתי אותה מהצער שלה, והיא הסתכלה רק עלי, כי הייתי מלך הג'ונגל בשבילה, עם הסיפורים על החיות היפות בכפר, וכשהיא ביקשה לבוא לראות, אמרתי לה מחו, מחו, אבל מחר לא הגיע.

כי זו לא היתה האמת. לא היו חתולים אצלנו בבית ולא כנריות. עם חברים שלי רדפנו אחרי חתולים, שפכנו עליהם דלק והסתכלנו עליהם בווערים. והיה עוד משחק, לעשות את החתולים שטוחים על האספלט עם אבן שהורדנו עליהם חזק, וצחקנו כשראינו אותם ככה כמו בלטה. אבל לא סיפרתי לה על המשחקים האלה, בגלל השיער שלה, החולצה הלבנה, השמלה, האצבעות שלה ושלי בתוך הפרווה נוגעות. וגם בגלל הבית עם המרפסת והחצר, הרקפות, והמשפחה שיושבת ביחד, לא סיפרתי לה את האמת, כי ראיתי את האהבה ואת היופי שאני רוצה בשבילי, ונהייתי מישוהו אחר כדי להגיע לשם.

אבל הגיע יום שכל זה נגמר, כשאבא שלי הוציא אותי מבית הספר, כדי לא להחסיר ידיים עובדות, כי כל האחים שלי עובדים בבניין מאז שהם קטנים, ולמה שאהיה אחר מכולם. ככה הפסקתי לראות את סאמא ואח שלה, ובהתחלה זה היה טוב, כי מי רוצה ללכת לבית הספר כשאתה נער, ועבדתי בבניין כמו גבר, הסתובבתי עם חברים

במקומות שלא ראיתי, רחובות וחנויות עם אנשים שלא מזיעים כדי לעשות כסף. רק יותר מאוחר הצטערתי שהוא הוציא אותי מבית הספר, ועשה ממני, בלי לשאול אותי שום דבר, נודד של אתרי בנייה.

כי ככה אנחנו, נודדים. נוסעים רחוק, עוברים מחסומים, לומדים את השפה של אלה שלא זזים. מתחבאים עם האישורים בכיסים, שנותנים לנו רק זמן עבודה בלי זמן שינה בעיר, אבל בגלל שאי-אפשר לנסוע כל יום חזרה לכפר, ולחזור בזמן, ישנים איפה שמסדרים לנו. ויש כאלה שמפחדים לגמור את הלילה במשטרה, ונשארים בעיר בלי לזוז יותר מדי, אבל אני לא מפחד. אני תולה עלי שרשרת מגן דוד על הצוואר, לובש חולצה של הצבא שלהם, ויוצא עם החברים לבלות או לים, ככה עם השרשרת והחולצה, כי כשראיתי בפעם הראשונה בחיים שלי את הים, הבנתי שאלוהים נתן לי הזדמנות, ושזה שווה את המשחקים האלה של הסכנה. הכנסתי את הראש פנימה אל הים, שמעתי את הגלים מעלי יחד עם הנשימות שלי עולות ויורדות, הסתכלתי על העולם הכחול, שקט ויפה, והייתי חלק מעולם גדול יותר מהכפר שממנו אני בא.

גם הבונקר היה משהו שקיבלתי פתאום. לישון שם לבד, ערום ונקי אחרי מקלחת, רחוק מרעש העבודה, עטוף בשמיכת צמר ובלילה השקט. רק ברממה הזאת נזכרתי שוב בסאמר, בנשימות שלנו יחד עד שאח שלה בא וגמר הכל. השיער שלה, הבגדים הנקיים, החצר היפה. סאמר, שבטח סיימה תיכון, ונסעה לאירופה ללמוד להיות רופאה של החיות שאהבה, והקנאה והכעס כיסו אותי בשמיכה עוד יותר כבדה מזו שמעלי, והסתכלתי על חלון הבונקר האטום כמו דלת של טנק סגורה לתמיד, עם הברגים הבולטים וידיית גדולה - מוט מולחם לחתיכת ברזל מאיים לשבור לי את הברכיים, קבור מתחת לשמיכת החיים האלה, תמיד אותה אחת שלא משתנה, ולמרות החרד הזה שנתנו לי לבד, כדי לחשוב בשקט על דרך יציאה מכאן, הרגשתי שאין לאן ללכת, שהכל אותו הדבר.

אבל אז יום אחד, הגיעה הזדמנות נוספת כמו מנהרה החוצה, כי אלוהים מתמהמה אבל לא שוכח, וכשסיימנו לעבוד והכנו קפה בחורן, שמענו פתאום קולות של נשים בדירה שלי. דלת הבונקר היתה פתוחה וראיתי מבחוץ את המזרון, את שמיכת הצמר ואת הבגדים שלי. אמרו לי, למה לא שמת במרתף, שהנשים האלה מהמשטרה או משמר הגבול, ושהיו בעיות עם האישורים. והם ישבו שפופים, החברים שלי, עם הכוסות קפה, מתוחים כמו קפיץ, כדי לזרוק הכל, לרוץ, לברוח, להסתתר בין הבתים. רק אני התקרבתי אל הקיר של הבניין ונצמדתי אליו. דרך החלון ראיתי בחורה עם שיער ארוך, בחולצה לבנה. ראיתי את העיניים שלה. שמעתי את העקבים, כשהלכה עם האשה השנייה והראתה לה את החודים, את המנורות, הארונות, את הסלון והמטבח, וסימנתי לחברים שלי שהכל בסדר.

בסוף הסיור בדירה, הם יצאו החוצה אל החצר, וממול עמדו החברים שלי, נשענים על הגדר עם הסיגריות והקפה, מסתכלים עליהם כמו ציידים, בחיך קטן ועיניים שמתמקדות כאילו בסוף שלהם קנה של רובה. ובגלל המבט הזה שלהם, שמעתי אותה מדברת במהירות, מסבירה על העציצים שאפשר לשים בחצר ועל הברביקיו, כי הם עמדו ממול והסתכלו עם העיניים כמו רובה שנצמד להם לגוף, והיא רק רצתה לסיים וללכת משם. ורק אני עמדתי מאחורי הקיר ושמעתי את האשה אומרת לה, שהיא רוצה לראות את הדירה גם מחוץ. רק אני שמעתי את שתי הנשים קובעות לבוא שוב בבוקר. הם רק המשיכו

לעמוד שם כמו ציידים ולהסתכל. וכששתי הנשים הלכו, הם התחילו לקלל את השרמוטות שבאות בחולצות צמודות להתגרות בהם. אחד אמר שהבחורה הצעירה יפה, ומישהו ענה לו, לך תקנה לה מתנה ביפו, אולי היא תבוא איתך לים. והם צוחקים ומישהו אחר אומר, שאם לא תרצה לבוא לים, הוא יכול לבשל לה ארוחה של מלכה, פה מאחורי הבניין. והם צוחקים ובוטטים בסיר הגדול שמונח שטוף בפינה, כאילו היה כדורגל מאלומיניום. ורק אני עמדתי בצד, רואה אותם עם הסיה, בוטטים בו עם הנעליים המלוכלכות שלהם, וחשכתי על העיניים שלה, יפות וכחות, ומעל גבות דקות כמו הזמרות בטלוויזיה, וידעתי שזה לא יעזור לי לצחוק איתם. אז אמרתי שאני הולך לישון, וסגרת את הדלת. נכנסתי להתקלח ואו לחדר שלי ושם נקי וערום בתוך שמיכת הצמר הכבדה, הרגשתי איך הלילה השקט בא אלי ומחבק אותי כמו אמא, ובתוך החום הגדול והנעים הזה, ראיתי שער גדול שאלוהים פותח לי, ושצריך רק להיכנס דרכו.

כי השער נפתח בבוקר למחרת, כמו יום חדש שעולה, אבל אחרת הוא עלה הפעם. שרתי לעצמי שיר של אחת הזמרות מהטלוויזיה, התרחצתי שוב ולבשתי את הבגדים הנקיים, אלה של יום שישי כשאני נוסע חזרה לכפר. לקחתי את השיער אחורה הייתי יפה ומסודר. כל החברים שלי כבר עברו על הצבע בחזית, אבל לא ראו שאני בדירה, חשבו שהלכתי לקנות סיגריות. וחיכיתי לנשים שיבואו עד ששמעתי אותם מגיעות, וכשהיו דפיקות בדלת פתחתי את הדלת של הדירה שלי, והיא עמדה עם העיניים הכהות, בלי להבין מי אני, אז במהירות ודקתי את היד קדימה ואמרתי שאני מטעם בעל הבית, זה מה שאמרתי לה, כמו ששמעתי אנשים אומרים כשהם באים לבניין, מטעם בעל הבית. היא לחצה לי את היד וענתה שהיא מהתייוון, ושיש לה אישור להראות את הדירות. אישור, היא אמרה. שמעתי את המילה והרגשתי את אישור העבודה שלי בכיס כמו זהב כבד ונוצץ, והלב רץ פתאום כמו מטורף בגלל היד שלה ביד שלי, חום האצבעות שלה ושל, יחד עם הפחד שהאמת תזרח החוצה מתוך הכיס של המכנסיים, כמו שמש שורפת של מדבר, אז לקחתי צעד אחורה כדי לצאת מהשער שנכנסתי אליו, וכשהלכתי אחורה כדי לחזור למקום שממנו באתי, עם החברים שלי, הנשים נכנסו פנימה אל הדירה, חשבו שנתתי מקום להיכנס פנימה, כמו נשים מכובדות.

ובהתחלה רק הלכתי, מצביע על הברזים, המפסקים, המנורות וכל הדברים שאני בעצמי דחפתי לתוך הבטון המוין והבלוקים. לחצתי על הכפתור של השירותים התלויים. הלכתי כשאני מתפלל לאלוהים שיעזור לי להיכנס אל תוך השער ולהשתנות, וכשהחודים נגמרו ולפני שתלך, תצא מהדירה שלי ולא תחזור, נשמתי ונעמדתי במרכז הסלון, והתחלתי לספר, על הבניין משנת 1925 של גברת ואדון קרקובסקי, משפחת סוחרים יהודים, שעלתה מאודסה. סיפרתי על הבן שלהם, יאיר קרקובסקי ועל כמה הוא שמח לשמור על הבניין לדורות הבאים. כי הרבה פעמים שמעתי את יאיר, בעל הבית, מספר סיפורים על הבניין שלו, ואיך המשפחה שברחה מהגרמנים התחילה את תל אביב. היא הסתכלה עלי, עומד בסלון היפה, ומספר את הסיפור של אדון קרקובסקי והמשפחה שלו. היא הסתכלה עלי עם העיניים היפות שלה שמקשיבות לי, ולפני שהלכה נתתי לה את מספר הטלפון שלי, ושוב הושטתי את היד שלי קדימה, ושוב האצבעות שלנו אחת בתוך השנייה, ובכל זאת אמרתי לה בקול בטוח של שחקן קולנוע, שקוראים לי טוני, טוני סאחורי, ושלאבא שלי יש מפעל של עציצים מפלסטיק. טוני סאחורי, כמו השם של האח של סאמר.

טוני ומריה, "סיפור הפרורים"

הפגישות. ורק בגלל שהיא היתה שם לידו, הוא לא שם את הידיים שלו עלי, צעק וקילל את ההורים שעשו אותי, ורק אמר שאחזור לעבודה.

המשכתי לעמוד שם עוד כמה דקות, כמו שעמדתי ליד השער הסגור של הבית של סאמר וטוני, אז כשאבא שלה לא נתן לי להיכנס יותר כי נהייתי פועל בניין. ומבעד לשער ראיתי איך הקבלן הרג את טוני עם רובה על הכתף שלו. ראיתי את הדם של טוני נוטף על הנעליים הגדולות של הקבלן, איך הוא תולה את טוני, ואיך הוא פושט ממנו את הבגדים החדשים, ובלי לשאול מה אני חושב, אומר לי שהכל נגמר, לאן ללכת, מתי לעבוד, ומה מותר. אבל בגלל שלא הייתי מת לגמרי, כמו החוזרים האלה שירו בהם, הרגשתי את הכעס כמו שרפה, ורציתי לשפוך על הבניין דלק, ולראות אותו בוער עם כולם בפנים, ואז עם אבן להשטיח כמו בלטה שאפשר לדרוך עליה, אבל לא עשיתי כלום, כי אצלנו אומרים להתרחק מהרע ולשיר לו, להתרחק מהרע ולשיר לו, להתרחק מהרע ולשיר לו, אמרתי לעצמי שוב ושוב. כי ככה אני, שחקן, ובמקום לשיר מול הרע, אני משחק מולו, ועם הבגדים היפים התרחקתי מההצגה הזאת, הלכתי חזרה אל החברים שלי שצחקו, איפה הלכת לבוש ככה באמצע היום כמו נסיך, אולי נביא לך קפה מיפו על מגש, יא-שיח'.

ובסוף יום העבודה הרגשתי את העייפות ונכנסתי אל הממ"ד שהם נתנו לי. פתחתי את החלון הכבד כמו דלת של טנק, הורדתי את הבגדים היפים שהתלככו ונראו כמו אלה של הנוודים שאנחנו, ונכנסתי ערום ומסריח מתחת לשמיכת הצמר של אמא שלי. שכבתי בתוך הקירות העבים של הבונקר שלהם, והקשבתי לנשימות שלי. החלון היה פתוח והקור נכנס פנימה כמו נחש אל הצצר היפה שלהם, מכיש את עוד הפנים האמיתיות שלי. הורדתי מעצמי את השמיכה, כדי שהקור יכיש את הגוף כולו, ובאצבעות נגעותי בקצה השמיכה שלי, ליטפתי את פרוות החתולים הנעימה, עם האצבעות שלה מלטפות יחד איתי, כי זו היתה הדרך לצאת משם לבית חולים, או לתוך הקבר ולנח מעט בכפר. המסך ירד עלי, ותהיה הפסקה. ♦

שירה פנקס - אודיכלית, כותבת בלוג בשם "הבורגנית". הנובלה *אודיאן פרי עטה* תראה אור בהוצאת הקיבוץ המאוחד.

הייתי טוב בפעם הראשונה וגם בשנייה ובשלישית, כי היא התקשרה לקבוע, ולפני שהיא באה עם הקליינטים, שטפתי את עצמי בכיור או במקלחת, החלפתי מהר לבגדים הנקיים, סגרתי את הדלת של הדירות שהיא רצתה לראות, החבאתי את המזוונים, ורק כשהיא באה פתחת, והכנסתי אותם פנימה, בלי שאף אחד יראה. עברנו בין החדרים ורק אחר כך נעמדתי באמצע הסלון וסיפרתי להם על הבית והמשפחה מאודסה. וכשהיה פתאום זמן כזה, שנגמרו הסיפורים ואז חזיתי לו, לבעל הבית ועליתי איתו לגג להראות לו את הרצפה עץ שעשינו שם, ובשקט של הקומה העליונה, מתחת לשמים, שאלתי אותו שאלות על המשפחה שלו בבית הזה, והוא סיפר לי על הזמן שהיה ילד. הוא אהב את השאלות האלו על אלה שכבר מתו, אבא ואמא שלו. על הגג מתחת לשמים, אמר לי שאיך לו חשבתו איתם, שהוא מעריץ אותם, איך ברחו כמו עכברושים מאירופה, כי ככה קראו להם, עכברושים, אבל כאן הם לא התביישו, ועשו מעצמם מלכים. אפילו אמר

לי את השם של אמא שלו, פרידה, ורק אמר את השם שלה, והעיניים שלו היו דמעות. על הגג, אמר לי את השם לה, פרידה, ובכה כמו ילד. שמעתי את הקול שלו נשבר כשהוא דיבר עליה, אמא שלו, וכדי שלא יחשוב שאני חוקר אותו כמו שוטף, סיפרתי לו על אמא שלי, עיישה.

ובלילה בבונקר כששכבתי לבד בחדר שלי, כשהירח עלה במסך חיוור והלילה ירד עמוק ושחור, חזרתי על הסיפורים של בעל הבית כדי לא לשכוח, בקול רם אמרתי את הסיפורים בבונקר השקט, שוב ושוב אמרתי אותם בקולות ובמבטאים שונים, פעם איטלקי, פעם ספרדי, כי קוראים לי טוני, טוני דה נירו, טוני פצינו, כי אלו השמות החדשים שלי בעולם הזה. וכבר לא חשבתי על סאמר בקנאה, כי ראיתי את הגאווה צומחת מתוך החיים שלי כמו הבניינים שלהם, עם הגג שנוגע בשמים מלאים בכוכבים, ושמעתי את הקול העדין שלה כשהיא מתקשרת אלי, טוני אני באה, טוני הלקוחות אוהבים אותך, טוני מכרתי דירה עם הסיפורים שלך, והקול שלי גדל מילא את החדר, והייתי שחקן קולנוע גדול.

עברו הימים וכל פעם הייתי טוב יותר עם הסיפורים, והם אהבו שערכי מספר להם על החיים של יהודים באירופה ועל העיר שיצאה מתוך החולות, וזה נהייה כמו אטרקציה, לבוא לשמוע את הערבי מדבר על הדברים שלהם, והיא התחילה להתקשר יותר, וכמה שאמרתי לה שלא תספר לאף אחד, כדי שרק היא תמכור את הדירות, הדברים התחילו לצאת החוצה. ורציתי להזמין אותה ללכת לים אבל כל הזמן אמרתי מחר, מחר אהיה טוב יותר, מוכן יותר, אבל מחר לא הגיע. ויום אחד כשהייתי עם הבגדים היפים והשיער לאחור, שמעתי פתאום את השם שלי וידעתי שהכל נגמר. לא שמעתי את השם טוני, זה שהיא קראה לי איתו. טוני אני באה. טוני אתה בחור מוכשר. שמעתי שם אחר, והוא זהר עלי השם הזה, כמו האישור בכיס, בשמש שורפת ונוראית של מדבר יבש שלא קורה בו כלום, וידעתי שאי-אפשר להתחבא מהשמש של האמת הזאת.

הסתובבתי אל השם שלי, וראיתי את הקבלן עומד לידה, מסתכל עלי, וגם היא היתה שם. אבל העיניים שלה, שתמיד הקשיבו לי, רק הביטו ברצפה, שהנחתי בידיים שלי כמו פועל, הצמדתי בידיים אריח לאריח כמו גוף לגוף. אבל סגורות העיניים שלה היו, כמו שני שערים סגורים, מסתכלת למטה בלי להגיד לי כלום על כל מה שהיה. הטלפונים,